

Universitätsbibliothek Paderborn

Annales Ecclesiastici

Incipiens ab Anno Domini D.XC. perueniens vsque ad DCC.XIV. nempe à
Gregorio Magno Romano Pontifice, vsque ad Gregorium secundum

Baronio, Cesare

Coloniæ Agrippinæ, 1624

Iesv Christi Annvs 690. Sergii Pap. Annus 3. Ivstiniani Ivn. Imp. Annus 6.

urn:nbn:de:hbz:466:1-15007

SANCTI
RECENTIV

XL.

GEILA PA-
CINVS IN-
CVITATE
CONATVR

a V. a. 3.

XII.
EVAS GRI-
LES SAN-
CTI NON
REQUIETI

b MAST. DI-
VINA IN
SACRILE-
GOR NO
MIS CIDA

c H. 17.

XIII.

GEILA MI-
STERIUM
PERIT.

d LAM. 18.

XIV.
GOBERTI
INTER-
TUS.

e LAM. 18.

Addamus quem lampadibus dum tempus est; ne si forte defec-
ta, tunc incipiamus querere, quando non poterimus invenire.
Illi itaque circa medium noctis oratione vacantes, carnis eius
fusca gladium locum, in quo erant, penetrarunt. Quosque
sacerdos vir innotuit effet, an: Amici, ad quid venisti? Vix impli-
bitu precepimus: nos eorum confundimur. Hui dictis, in-
terfessi sunt, ibi, terra mandati, ne qui rem gestam scire pos-
set. Vestimenta quoque, cum ebris diuina peragere officia
facio, libri, cum illa deponit sunt, ne quod indicat nec ro-
rum extaret, sed clam decessisse putarent causas solita peregrina-
tions.

Erat tamen nobilis quadam matrona, Berguinda nomine,
qua a principio predicationis eorum sancti fidei adserat, ha-
bens cellulari vesti orationes sanctorum, qui facilius diuini
lambido intercedere valent. Hec mentis vigilis, que facta fue-
runt, diligenter studio inuestigavit, recedentesque, campanis
lanteo mundo suorum sanctorum saeculum colligit, ac terrena
diligenter infuso, vigilis & orationibus nostris vacans, ubi san-
ctum corpora obviam poserat, excubabat, locum reverentiae
qua poterat, sed occulte, ne sicut postea factum est! Geila in-
firmitatem remiserentur. Ea enim festinans under strato planum sta-
bundum equorum in loco, ubi sancti martyris baniatis fuerant, fieri
inquit, ne qua indicat eis corpora adprodierunt. Ferunt autem, ab
iis, qua tunc facte, posito relatum, numerus ei in stablo mensura
super sepolchra martyrum nec fieri, ne vivimus reditibus, hono-
rem martyrum exhibent: ut quod de capite prophetat atque
est, id in cua membris quoque ceteratur. Cognovit impus
Iesu a) his proficuum fuisse, & animus prope Domini fuisse, Israel
autem me non cognovit. Tali ergo modo sanctorum corpora homi-
nibus propinquum ignorata manifestant, nisi huiusmodi, quam dixi-
mus, in extremo vix posita, quandodam sole illo, ubi condita es-
tent, reuelasset.

Contigit autem, ut Deo a bello reuictetur ad lacum, in quo
sancti viri redipererat: cumq; eos non inueniret, persequitur
quis, quando & quia canit, recuperare, quaeve proficiat efficit. Tum
vixit eius, veniente malagentia deprecata, modo rubore persueta,
modo pallore affixa, alias confundente anima, moltostran-
tum sic nequit & fraudi persecutus, dicens non se eis confiden-
tis & sepe, neque in cunctis adiutoriis, pro se voluntate illos &
venient & recuperet, ut peregrinationis sua institutum sequentur.
Sed quem faciat vox non eum illius? quem a flatus restitutum
neu strabunt? Credat itaque verba sue Domingi principis, ne am-
bilis ex parte impugneremus.

Sed iuxta Dominicam vocem b. Nihil operium, quod non reue-
letur, & occultum, quod non scaturat. Cum ea, que facta fuerant,
paulatim elationi darentur, vnu coram, qui fecit suos gladio
paulearum, subito a demonio attrectus, ingenti voce clamare coepit:
Kiliani, acriter me persequeri, igne enim consumor. Quod jecic-
lare non possum. Vide immutare nubis gladium tuo sanguine respon-
sum. Talius dixi vociferans, & propriis dentibus lenians, a presenti
migranti ad peccata eterna. De talibus quippe scriptum est c: Dul-
citer contritione contere eos, Domine.

Alio vero calix sanctorum confinxit, in rabiem versus, gladio se-
petur, effusus, visceribus, per tormenta praesentis temporis adster-
num perirent. Quipiam, Geila, sub clementia talia sensu tunc erat
infelix, cencratus aucta fortuna. Non multo post & ipsa bellum,
de qua loquuntur, a demonibus arrepta, quanta poterat voce clama-
tior: Inste torquor, que sancti viri viri tortores addibuis. Re-
bus crucis, que crucifix illa parat. Acriter infat, Kiliani
ignem accendi, Colomannem: fermenta ministrat, Torthane, suffi-
ciat vobis uisa: nimis restringit rictumque suuiss. A calice Eu-
labe diversa: sed valde amara mala peccata infusa. Hui dictis,
misericorditer resolvatur, ita ut a multis teneri vix posset. Tan-
dem cum magis crucifix ad crucifixus diabolus percutit migrans,
Cernit, si impetrat, quod veritas in Evangelio dicit d: Dominus
non facit vnde tam eleborum suorum, clamantium ad se die ac
nocte, & patientem habeat in aliis. Amendaco volu, quia citra fa-
ciet vnde tam illorum.

Hie ita gelu, aliam Gobernum a suis seruis intercepimus, si-
tuuimus, cum principatu deinceps, cognatos affinis, eorum a con-
tradicibus tanta perspicie, ut vix aliquis in Republica digna-
re in provincia reliqua sit. Que autem horum causa fuerit, virum
quid fidem rectam colerent, ab iis, qui ab ea deuabant, talia
posse sunt: an quod possit eadem sanctorum martyrum a veritatis tra-

miti recesserint, vindictam hanc diuinam velutam perferant: n-
derit ille, quem nullum latet servatum: modo si sub ei quis
affaserit, quod inemperant bakema, huc si que adver-
titatis senacissimus pauper & modestissimus. Ponoh
ipso, quos Romana Ecclesia Apollonio misere dec-
tauit, eodem corona martyris insegnitos triumphantes
cepit, retulitq; in Alba purpureorum martyrum,
annis (quoniam mundus est) memoria celebrandis
ea, quia passi sunt die, octavo Idus Iulii cunctu fidelibus
exhibit.

Venam & idem Serarius nostrar, qui notarii uic
Acta horum martyrum (vt diximus) scripta, continet
antiquissimum scriptum recitat epitaphium, rudi licet Me-
norum, vt ferebat illorum temporum annis incisum (vt) lapide tabule politae in sepulchrali crypta nostra pueris
ad Occidentem.

Anni sextcenti elegiogium, xxi
Iusti Kylenam canim fons propterea
Et Colomanum, necnon Torthane, beatum
Ob Salvatoris proprium propositum crux
Hinc fuit, celi, & era salvo ubi quisque aera,
Eis cœci, mutuus clausi, furiosi, fureti,
Qui autem requiriunt vestis, ad ipsorum elevationem
periment, factura, factura, Bonifacium locellorum, qui di-
condit, Burkardus Episcopum Heridopolensem
Septingentesimo quinque regno, secundo
A Bonifacio, Burkardus semper,
Hi sunt subiecti, rite quoque canentes,
Hoc pete subiecti, qui sunt & oramus prot.

Qui vero quatuor sequuntur vestis, Burkardus epa-
phum continent, nomenque eis, qui poli, ut co-
lescunt, reuelasset.

Septingentesimo nonagesimo quoque primis
Burkardus mortuus, corpus suum spelat
Iuxta sanctorum tumulum, seu scripturam heros
Per Megengandum successorum reverendus.

Quod his subditur hexachordon de solidum diuina
tribus conscripsum, extat in vestibulo capitulare,
qui Noui monasterij templo coheret, in additione
parte superiore, ad Septingentesimo cypris laevi, que
exclusiorem poetica artis praefecit autem:
His sunt, Heribolus, qui te docere megit,
Qua verum colere religione Dom.

Imperio quos tamidem ispit Gellana noetri,
Colaunq; sub hunc corporis causa locum,
Ne turpi sine laude fini decessit tunc.

Corpora, Burkardus sub monumento locata.
Haec tenus de sanctis martyribus, condenatis nemesis
quoniam precibus factum non dubitamus, ut idem Ca-
tholicae eadem Ecclesia adhuc integra petivit
tanto non fragio fidei Germanorum processuam, bene
cuncti laboribus & bene confabitu vigilius habuit ipsi
scopul, digni sanctorum Prudentiam facilius.

I E S V C H R I S T I

A N N U S 6 9 0 .

S E R G I I P A P . I U S T I N I A N I I V N . I U S .

Annus 3.

Annus 6.

S E Q V E N S sexcentesimus nonagesimus Chilli ab
nos tertia Inductione inchoatur, quo Deuotissimi
pontificis de cemite ad Germanorum confratres, eis
dem q; numero dito de cem. Etenim etiam in illis
realibus regiomibus aliquid (vt dicitur) in legendis
Euangeliorum illuxile, postea tam cibis artem mox
sapius agitur et prouincie, acque bellorum nihil in
bus defolata, in solitudinem properat de lice, confrat-
coli vei bi Dei predicatione defoliantur: cum et sub
alio elenti prouincia, quibus tenebris impensis in regio-
naria veri Dei in cultu de monachis perierant. Sed
hanc oblitus misteri Deus, qui ex femineo perfluo

in Anglia à S. Gregorio Romano Pontifici fato paucis
gigna delevit, qui mundo ptemotua magnum pro-
tempore frugum afferentem. Quomodo autem hac corpora
fuit, & nomina eorum, qui nulli fuerant, ex Marcellino
qui interiit, vniq[ue] exitus fuit, defensamus, simili-
ter & ea, quia in eandem sententiam Beda & ipse terum
inter tempora scilicet poteris commendauit, in medium
afferramus.

Aut autem tamis molis praecipius archiepiscopus num-
quam fuis latardus S. Egbertus natione Anglus, qui
monasticam disciplinam propinquum studio exculit
in Hibernia, ubi & facis litteris est imbutus, de quo ex
Beda & Iustini sententiam fieri contigit opferat & ip-
se inter eisdem apollostos numeratur, primusque in Apo-
stolico opere inuenitur, venim diuinam voluntate alii hui
operi macopara. Sed audi, quia de eius inilitudo tradit
Beda: Et tempore magna, nempe in incarnatione Domini
(xp[ist]i paulo superius numeratur) lexcentissimo nonagessimo
anno, sicut & Marcellinus patr[er] computat, renerabilis
& amans bonorum suorum nominum famulus C[on]cordia E[cclesie]
Saxoni. Egbertus aquila in Hibernia infida peregrinari docere vi-
tuperabat, et ea pars retulimus, propositus animo plu-
rius preceps, id est, ratio opere Appellatio, verbum Det aliud
autem, quod mundum invenirent, genibus cangulando conser-
vare, quoniam in Germania plurimas nuzera esse natura, & qui
in Anglia, vel Saxonum, qui nunc Britannum vocantur, genio &
ingenio diversificantur: unde itaenam à vicina gente Brito-
nium, corsa, Germania nasciuntur, sicut autem Frejones, Rangi-
ni, Danii, Norwici, Norwicenses, Boriclini, juxta etiam alii per-
gredi, in particula p[ro]p[ter]a Pagani, illa critica feruntur, ad
quem utrum p[ro]p[ter]a Christi misericordia circumvenientia Britannia dis-
p[ar]at, si quis forte ex illis exoptet Satane ad CHISTV M
transire valde: vel si hoc iheri non posse, Romanum venire ad vi-
tulamque arduam obatostrum Apollolorum ac martyrum Chri-
stianorum cognoscere.

Erat ipso mente tentare, si quod patet ostium Eu-
xuptio, ac Romanum inde migrare ad accipendū à fede
Apollolorum, ut postea fucū dicemus ab his, quib[us] eod[em] mīlii sunt: quod si nullus patres aditus ver-
bo Dei, iheri saltu id peregrinatione capiter, vt inimic-
us & veneficatus sanctorum sepulchra Apollolorum.
Hanc plane fuisse eius verborum sententia, que fuit fecta
declarat: sed quibus ipse fuerit retentus, noto dnuo non
pedimentum. Sed ibid, sic pergit dicens: Sed ne aliquid ho-
mo perficeret, sicut et illi eracula, finaliter & operari tueretur. Si
genit illius feci strenuissimum, & ad predicationem verbum om-
nis, ipsa ultima finaliter & evolutio preclarus, preparatus om-
nibus quae a negotiis esse necessaria videbantur, venit die quadam
mense primo ad eam viam defratrius, dissipata quandam in Bri-
taniam ex manu Deo dilecti sacerdotis Bosili, cum eis idem Bosil
propositus monasterii Matrofonsis sub Abbatu Eata, & supra nar-
ravimus, referimus rymanum, qui prius eadem nolle apparet:

Cox expedit, impetu hymno matutinalibus, in lecto incu-
p[er]it, agnus, ac leuis mola fessum obrepigit: separant magi-
ster gondam suam & narrat amantispius Bosil, interroga-
natur enim cognoscere p[re]f[er]entem: Ali: Estiam: tu es enim Bosil
at illa: Et hoc, inquit, veni, ut respromis Domini Salva-
tora Eboraci herani, quod te tamen referente operari ad illam ve-
lire. Die ergo illi, quia non volebat iter, quod proponit, implere:
Cox in multo voluntate est: ut id Columba primus deo[rum] filius Christianus Trans-
p[on]it[ur] ad Aquilem, primus fundator monasterij,
quod in illius regno ait: Cet[er]o[rum] annis a nouissimis, composto
re a villa & Calenba nomine, Columelli vocatur. Audens autem
verba rymani Egbertus, precepit fratrem, qui resulerat, ne cuius
quam horum referentes, ne fore illius ora efficiat: ipse autem
tamen non confidit, veracem esse timet, nec tamen à pa-
rvo uero, qui ad gentes docendis iheri, cifferare volebat. At po-
p[er]tus eius eorum reuult ad eum prefatus frater, qui & ea no-
sis post explata mortuaria Bosil per risum apparuerit, di-
cunt: Quare tunc negligenter ac rapido dissipi Egberto, quia tibi
danda p[ro]p[ter]a - at more vnde, & de illis, quia relata nolit, debet
ad monasteria Columba venire, quia aratra eorum non relata in-

culant, operari autem eum ad rectum hac transiit renocare.
Qui haec audire, dentopr[er]cepti fratre, ne haec easquam pat-
faceret, ipse vero tamquam certus ei factus de risu[m], milionum
tentauit iter difformum cum fratris memoriatis iniungere. Comis
tatu nauim impo[ne]bant, que tanti iteru necessaria posset, atque
eopportunitas aliquot diuersi ventor[um] expellet, facti ei modo qua-
dam tam fusa tempestas, que peritis nonnulla ex parte in, quae
nauigabant, rebus, ipsam in Latu accidit inter undas relinquerent.
Salutat fuit tamet omnia, quae erant Egbert & sociorum eius,
Tunc illi quaque p[ro]p[ter]iculum illud dicens: Quia propter me illi tem-
pestat h[ab]et: sacerdotis se illi p[ro]fessionem, & remanere domi passus
est. At vero vnu de focis eius, vocabulo Probertus, cum esset &
ipsi contemptu mundi ac doctrina scientia nigris (man) moltos
annos in Hibernia peregrinum anachoretum in magna persecu-
tione vitam agerat) ascendit natus, & in Freiam persuensis,
dubius annis continuit genit illi Regi illi Radbodo* verbum
salutis audierat, neque aliquem tantu[m] laboris fructum apud bar-
baros inuidit auditoris. Tunc reverus ad dilectam locum p[re]gra-
tiationis, solito in flentio Domini vacare coepit, & quoniam extenu-
prodele ad falem non potebat, suis amplius ex virtutum exemplis
prodele curabat.

Videte eti ex p[ro]p[ter]o terum exitu rem mirandam, sancti os
viro[rum] a tanto opere lep[er]is renocatos, quoniamque eorum
legitimus efficerat apostolus: Ecce enim quae a Deo
sunt, ordinata sunt. Quomodo predicabant, nisi matutinatur?
inquit Apostolus & Quoniam enim a Romano Pontifice
predicandi Euangelium apostolatum non accepte,
ipso[rum] labo[rum] minime optatum finem confecuti sunt, vt
seculis ad fidem Christi barbaros aliquando conseruent.
Sed audi ex codem auctoritate eorumdem, antequam
Romam ad Pontificem se conferunt, inanes progressus;
pergit enim Beda d: Vi autem vidit vir Domini Egbertus, quia
ipsi se ad predictandum genitum revire permiscebatur, reverus
ob altam anciam Ecclesie vitalitatem, de qua oraculo fuerat p[re]dicatum,
neq[ue] V[er]bi nostri illas deuentiones in partes quicquam p[ro]ficiat;
tentauit adhuc in opus verbis mettere ritus sanctorum & misericordias, in
quibus examinat[ur] villositatem presbyteri gradu & merito p[ro]ficiat,
Qui cum illo adveniunt (erant autem numero duodecim) & diver-
tentes ad Populum Duce[rum] Francorum, gratanter ab illo suscep-
tunt: & quia super ceterorum Freiam*, exponit inde Radbodo
Roge, cap[itu]l[ar]is, illos eos ad predicandam missi, ipse quoque impe-
riali autoritate curauit, ne quid predictantibus quisquam mole-
stia inferret, multoq[ue] eas, qui fidem suscipere vident, beneficis
attollens. Vnde factum est, opulentis gratia diuina, vi nubilo
in vrea ab idolatria ad fidem conseruerit Christi. sed h[ab]et
postea, ut dicimus; pergit vero de diobus aliis idem in-
tritum saeculam ibis dicit, de quibus nos suo loco actu-
flam.

At quid postea t[em]p[or]e in vacuum (vt dicit Apostolus e)
current, vbi ad vel p[re]dicantem iam p[re]factam
viam videbant, decernunt modicum, quem vice Peili
facient viuens a Catholice Ecclesie p[re]f[er]et Romanum
Pontificem, legationem, quia apostolatum acciperent; ad
gentes, licet iam feliciter itaque auctoritatem Evangelii
predicandi. Quifram autem fuerit, qui ad hoc Romanu[m]
proficit[ur] est, idē Beda docet, dum rem gestā describit his
verbis f: Primi sane temporibus adventus eorum in Freiam*,
ut tempore Vilvoridum datam sibi a Princeps licentiam p[ro]p[ter]i
modi predicandi, acceleravit ventre romanum, cum fidei apostolica
tunc Sergius Papa praecebat, ut cum eius licentia & benedictione des-
iderat euangelizandi gentiles op[er]i iniret: fidelis & reliqua loca
terum Apollolorum ac martyrum Christi ab eo sperant accepere:
et dom in gente, cui predicas, defensu iudeo, ecclesia influeret,
haberet in prompta reliqua fanorum, quas t[em]p[or]e introducere, quibus
postea depositis, consequente in carnis horum, quorum ef-
ficit illa singula, quia, loca debaret. Sed & alia perplura, quatenus
operi negotium pareret, vel ibi diceret, vel inde accipere caperet.
h[ab]et in legatione ad Romanum Pontificem Sergium mis-
si, quae autem post h[ab]et secuta sunt, scis locis p[ro] ratione
temporis dictu[m] sumus.

Quoniam vero de perfecto Apollolorum viro[rum]
numero diodenario trium dicitur ne haecens ea
fertione nomina innoveret, audiamus Marcellinum
vnam ex iis, qui omni fide ipoforum res geltae tradidit

a Marcel. in
S. Gallerio
apud Sar.
12. dicitur.
Marty.

• Egbertus

qui tre-
cento dvo
discim il-
lustris
maniam
missi.

IX.

ex tem-
tore pra-
dicatio-
nis.

b Extant
etiam sed
dicitur et
X.

c Red. lib.
r. 2.
S. THEO-
DORI EP-
ISCOPO-
DORVENS-
IS.

XL

THEODO-
RI SEPEL-
CHRALIS
EPITAPHE
VERSUS.

posteriori scriptis a. Breuer enim ea cuncta de apostolatu ipsorum peritius scribit, & de S. Egberto hominum omnium (vt dictum est) bonorum auctore: in quo illud, quo aliunde interpreti, puto corrigidum, diam nominatur Archiepiscopus Ebortensis: nam nonnulli presbyterum finile, apud Bedam & Martyrologia cuncta reperies. Aitigitur Marcellinus: Magnificus Prefat S. Egbertus: sicut & affectu salutem omnium hominum, & precepit Paxenorum Frisonum, & Sexorum, ex quod Angli ab eo & ex eo propagati sunt, non desistens a bone voluntate inchoatae proprie, tenuit alios in opere proprio. Dei misericordia sanctos & industrios, & ad predicandam verbum vita strenuos & ideos viros, viritate actiones & eruditione praelares. Elegit ergo & congregauit, infra diuocatum Apostolorum, duodecim Apostolicos viros in fide confiantes, ex deinceps monasteris ad predicandam Germaniam Catholicam fidem. Fueron autem hi missi, Virellanus, Syrikerius, Acca, Vigebertus, Virellaldus, Virellardus, Lebinius, duo Ewaldi, Virenciprius, & ego minimus omnis Marcellinus, qui hunc historiam feci & famili Virelleridicoufis. Omnes prefatis presbyteri & sacerdotes fuerunt, & familiam Adelbertus Lenta, filius Regis Deiorum, qui pro Cliffo dimitissi regale patrimonium, cum predictis ancis presbyteri electis a sancto Egberto, amore Christi, peregrinum non recusat exilium.

Ex quoniam hi sancti doctores propegaerunt fuerunt in Anglia de stirpe Frisonica & Saxonica; ideo conuenienter predicare perenne Evangelium Christi in lingua Germanica. Quorum aliqui postmodum palma martyris coronati sunt, alii predicationibus continuo inter barbaros rupique ad obtutum institerunt, alii vacantes Episcopatus subrogati sunt, ut infra�tebit. Ignor preparati omnibus, que tanto viris necessaria viris erant, mox prefati ad egesti Domini gregi arrieti, fatigati amici & parentibus, accepta benedictione tam extinx Archiepiscopi, superna comitante clementia, profecto ventre celeriter in Virellenburg, fine Tricentii adveniunt, anno factus ab incarnatione Domini sexcentesimo nonagesimo, pontificante Rame Apostolico viro sancto Sergio Papa anno sua tertio, imperante papa nostro Imperatore, ac regnante in Anglia glorioso Alfredo Rege Nordumbrorum, qui Catholicas Ecclesie regulas sequi semper & amare desiderabat. huicque Marcellinus, qui cum le teliter scripti sic pariter vitam Virellandi, huc Virellcordi, non extat illa quidem, sed quae habetur p. manib[us], Albini Flacci habet titulum, in qua multa desiderantur, ut inter alia primus accessus ipsius in urbem ad Romanum Pontificem, de secundo o tantum, quando factus est Episcopus, mentione facta. Ceterum bis ipsum Romanum ad Sergium Papam profectum est, Beda est etiam fidelissimus tellis. Quod ad Adelbertum, cuius mentio facta est, pertinet, scilicet eius vita extra Acta b. iis, quae dicta sunt, confirmata: sed his alias in inferius.

Hoc quoque anno magnus ille Theodorus Roma missus in Angliam Dorouerentum Archiepiscopum, legatusque Apollinarice sedis, sanctitate clarus, doctrina eximius montuit, de quo ista Beda e: Anno autem post hunc, quo Cradulus Roma defecit in eis, proximo, id est, sexcentesimo nonagesimo incarnationis Domini, Theodorus beatus memoria Archiepiscopum senex & plena dictrum, id est, annorum octoginta & octo defecit in eis: quae se numerum annorum suffit habuit, ipse iam diuini sonum reverendus edidit in suis predicere solerat. Mansit autem in Episcopatu annis virginis duobus, & postea, in Eccl[esi]a S. Petri, in qua eminens Episcoporum Dorouerentum sunt corpora deposita. De quo vix cum confortibus eiusdem suigradiu reliquie & veraciter dici potest, quia corpora sacerdotum impassepali sunt, & nomen eorum videntur in generatione & generatione. Ut cum breuer dicam, tantum profecti p[ro]stantes tempore presulatum illius Anglorum Ecclesie, quantum maxquam ante posse, caperunt. Ceteri personam, vitam, aetatem, & obitum, epitaphium quoque monumentum ipsius verisimiliter herculea triginta & quinque palam ac lucide canthi illo venientibus pandit; quoniam primi sunt hi:

Hic ficer in tomba p[ro]stas cum corpore Prefat,
Quem Theodorum nunc lingua Pelagia vocat.
Principis Pontificum filius, summus, auctor,
Lampada discipulis dogmatu defensit.

Ultimi autem hi:
Namque diuina romana decima septima habebat,
Cuius carnis classis & styrax & gradus,
Alma mea standens felix conforta vita,
Cinibus Angelus vestitus in arcu.

hec tantum Beda, nec nos aliquid amplius recipimus. Porro ipsis Theodotis in sanctorum numenum relan- celebratis & anniversariis die recurrit. Successore sum in eius locum Beredwaldus virum doctissimum, auctus est idem Beda e: quem Romanus esse proficit, & accepta ordinatione in Sergio Papa, Anatolius Bibliothecarius in Sergio teletatur.

Sed & Hadrianus Abbas pariter, qui cum eodem Theodooro & Vitaliano Papa missis futuris, item obitu quidem Beda, dum ait, post annum a transito Willielmi ipsius esse defunctum.

Moritur item hoc anno, octavo Iohannes Martini, S. Iohannes Episcopus Toleranus, ubi sededit annis decim, memorem unum, aedes sepem: relatius inter facias annua memoria in Ecclesia celebrantur. Suberogat in locum eius Siibertus, quem alij Stegerunt, Sube- ratus vero aliij nominant, de quo anno frequenter dico sumus.

Quod autem pertinet ad res Orientalis Imperii, Annales h[ic] refutem, pacem cum Saraceni pertinente, causa ab Imperatore esse solutam, quod scilicet peccatum ab illis tributi loco pendit solita, haud ex mente cu[m] illis Imperatoris imaginis fictis, nec obsum innumera, antrum accipere posuisse: unde plane expensa rebus Orientis fuit; quod habet Ecclesiastes b: Fatis tua, non levi- puer. Adiectis aliud malum ab Imperatore: non cum Cypros omnes Saracenum patentes intransigunt ab insula transmigrare coegerit, horum haud notis pars naufragio petrie & languore perempta, in Oceano vero pars reuersa est, reliqua antea perambulans in Helleponito. Ad hos namque spectat quo oecumenica Sexta Synoda conscriptus, his verbis: Con p[ro]p[ter]e & communis nostris Iohanni in Asia Cypri regi misit, ut populo in Helleponiticam pronunciam, & p[ro]p[ter]e heretici, & vi a Gentianam seruitur liberarentur, & Christi nomine potentes sceptra pura subseruentur, a praefatione generari, & clementia Dei prouidentia, & p[ro]p[ter]e Dei amorem in operi labori: conglomatis, ut utramque in uno conseruent, quae a diuina Patriote, qui Iohanni vocaverat, p[ro]p[ter]e viri throno privilegia concessa sunt, & sua dignitatis in appollata ab ipso Imperatore civitas collaudata colenda. Constantinopolis non habebat, & quia in eis certioris in primis plus ad religiosissimum Episcopum, & a se Episcopo datur craticaque confundendum. Mores enim, qui non inveniuntur Eccl[esi]a diuini etiam nostri Patres servantes conservant. Quatenus civitatis i p[ro]p[ter]e praeclita infundunt encedunt, sed ut ad invocacionem reliquias omnium Eccl[esi]arum, quae p[ro]p[ter]e Dei amantissimum Prefatam Iohannem; agunt, non r[es]p[on]saverunt, etiam ipsius Cypri sacerdotum cantum Episcopi oratione, hec Sexta Synodus. C. non vero generalis de aliis oecumenicis Episcopis eadem ex causa transmigrantes in finibus.

Quoniam duximus temporibus barbaricoru[m] fuisse, & in ea plurima ciuitates ab iniunis & ex legibus p[ro]p[ter]e fuisse, ideo non posse eius ciuitatis Praefat, p[ro]p[ter]e ordinis fuisse, suorum thronorum apprehendere, & in eis facultatis collaudari, & sic pro ea, que invuln[er]at corporis ordinis ciuitatis. Et omnia, que ad p[ro]p[ter]e corporis pertinet, agere, & trahere. Subequentur in venerationem sacerdotio seruantes, & genitamente r[es]p[on]suum ad Eccl[esi]alium corrum inveniunt p[ro]p[ter]e ipsorum agere voluntates, cui q[ui]a se ordinari possunt, & p[ro]p[ter]e eam canentes in sui thronis nee sunt confundunt, ne sequuntur eam praedictum conseruent, decessant, ut & diversorum corrum ordinations canentes facerent, & p[ro]p[ter]e eam in proprio termino videntur, & se firma at ligna quaque sub eo procedit administratio. Novum atque p[ro]p[ter]e circumspecta difensio[n]e resumere trahere, & scribuntur, haec ibi.

Ecclesiastici.

XV. Porro quod ad Iohannianum Imperatorem pertinet, quam cuiuslibet impi fedelis dominum fensie: etenim hoc ipso anno expulsus est Abimelech (ita pro Habimelech) Saracenum tyrrannum infestum, de quo haec Thopomae Annales Graecorum habent: & Milti Habimelech ad secessandum templum Iacobum, & voluit afferre clavas sancte Catharinae. Et regnauerunt eum Sergius qui duxit in Chrysanthemum, qui erat generalis Maniarum Logistae, & rabi familiaris sibi Habimelech, atque Patriarcha focusum, Chrysanthum, qui erat in Palestina, precepit, qui cognominatus Clavus, peccatorum, ne hoc foret, sed per supplicium in paviditate iustitiam mittendi non alia prava, quod & scilicet illi, hinc Antares. Quod spectat ad vocem Maniarum, nomen eius familius & non dignitas, sine magistratus, ut sit verborum tenitus: Sergius Maniar generalis Logistica, &c. cum autem & S. Ioannes Damascenus cogu-
mento dictus fuerit Maniar, te te Suidas & aliis antiquis, opinari licet fusile hunc Se: gium eundem Ioannis poscent: tali namque pio, nobilis, ac liberis progenito plenum natum, eius Acta tellantur.

IESV CHRISTI
ANNVS 691.SERGII PAP. IV. IUSTINIANI IVN. IMP.
Annus 4.

Annus 7.

ANXV sequitur nonagesimus primus post sexcentum, Indictione quarta inclusa, quo Kaledonii Notiensi, celebratum haberetur in Hispania Concilium Caesareo gallicanum. Era nonnulla leptonem trascendit, quod uideretur, tertium ordinis positum, in quo canones laicus duxerat: quinque reputabantur. Interalia autem, ood etiam Tolerantum decimum quartum Concilium flavore ex xviib. Regem, ne post eorum obitum ad secunda voca pertinente, ne videlicet occasio duxerit alium inaudirety annid: addidit etiam patrem Concilium, & reliqua Regis potestus obitum de-
cetegam mutet, religiosamq; atque inter mona-
chis in orationibus vitam transtigerat. Ut autem in hanc foli-
osum Rex Egyp: conveneret, forte accidit ob-
itum cetera recum nosandamus per S. Iosephum Episco-
pum Tolerantum, qui mox ut super omnes in sublimem
cathedram elecamen lenite, clauso animo, mente impre-
sa de inferno nece religiosissimo Regi cogitare capi-
ta exquimio detegit, & conas dederit, post leuentem
annus duabus.

Mouit hoc anno Bertharius Rex Longobardorum, ut
regularem foliam amorem cepit, decem autem cum filio
Camperio, & Iaceo senatore Pauli diacono d. post quem
deca Camperio circi in hisp. & d. duodecimum annum
regnis regnum. Postea Berthario laude digna haec hab-
ebidem auctor: Erat ea pia, fide Catolicorum, infinita, res-
ponsione Longoborum nutrita. Et paulo o: ut: Et regis mra
longo, & non ageretur, quod Novum appellaret. Domine &
lustrare nos in honore sancte virginis & martyris Agatae con-
fitebor, in qua uocata virgines aggregant, & rebus diversis parti-
ciperemus eundem leuum ditanti. Regis vero cum Radulin-
o latifrons fundo dei generis uero cum Radulin-
o ambo, qui de Portu appellatur, operi mirabilis conduta, ornata
magnis manibus decorauit.

R. quum autem Camperio, vbi solus remansit, hand
punctum fuit, led ipso eius exordio ad cerasum pallus
et tenuum Alachini Duceum Tridentinum subditum
fuit, qui contra patrem Bertham idem iam infurexerit,
hominem fecit, clericis omnibus peritentum, con-
tempnem praecipue sanctorum Episcoporum, conu-
bolam in occursus ministris Ecclesiae, cuius rei gratia in
hunc illam, Zeno diaconus Ecclesie Ticenensis nouo ex-
emplo hand probato, cum diuino ministerio altaris man-

cipatus esset, & cinctus se gladio aduersus eum obsequium
putans pre habeat Deo dum ob salutem aliorum se denouit.
Sed iniurium hunc bellum aggressus fuerit, aduersus nim-
erum religionis perdulcem atque tyrannum in hilum
nihil pugnat armis, sed ut potius agere apud ipsum pre-
cibus: etenim ab que alio emolumento idem pugnans
misere interstitur, narrat hec: & luctuosa spic Paulus g.
Catecum nefarius tyranus enim magis aduentus cler-
icos exasperatus, ciuili modi (quod idem ait Paulus h.) vol-
vit nefarium nuncupati: Trade trapezum facia votum quod
semib. Deus iterum vicitur auctor, vnde patrum de refusis
implam clericorum, itab. tribus milio. fe. us, religionis ex-
perts, inumanitate proterius. Verum oblitus Deus, qui
cum in uulnere pectus, nam ait Paulus: Cum prope essent
exercitus ipsius meum fors contrary, & ex parte ait ad prae-
dicandum contingerent, Compertus Rex ad Alachini utrora haec verba
mandauit: Ecce quantus populus ex viro que pare confitit quod o-
p. el, & tanta multitudine percutit & conuictus sum nos, ego & illi fu-
gulari certamus, & cui voluntat Dominus de nobis dare victoriam,
omnem populum saluum & incolumem populeat. Cuius, Alachum
fuit horrorter, ut facerit quod Camperius illi mandauit, ipse
respondit: Hos facere ego non possum: quia inter contos suis sancti
archangeli Michaelis, vbi ego illi uirau, imaginem confusus. Tenui
vnum ex illis: pra timore, inquit, certus quod non illi, & tribus cardi-
b. modo quia militari. Conseruit itaque acutis, perpreceptum baci-
c. & nouera parte locum dante, maximi a popolorum facta est
fruges. Tandem crudelis tyranus Alachus intravit, & Camperius,
a stupore Domini uiroribus rapit, huc Paulus diaconum.

Hoc patres anno, vbi Paulus Confutam inopolitannum

Episcopum sedd. annis septem, moritur, & in locuto ei is
sufficit etiже Calixtus, homo nouanda uum retum flui-
diolus, de quo sequenti anno & aliis dicturi sumus:
faciat iste prebeyler valorum eiusdem Ecclezie cultos.
IESV CHRISTI
ANNVS 691.SERGII PAP. IV. IUSTINIANI IVN. IMP.
Annus 5.

Annus 8.

QV: sequens est annus Domini sexcentesimus no-
nagesimus secundus. Indictione quinta notari: quo
celebratum est Conflantino, oili Congilium, seu
potius Concilium, in quo nomine Sexta Synodum
centum & tres canones (quod nunc juventu hac tempore
in aliquo factum Concilio legitur) sancti leguntur. Ante-
quam autem die eo agamus, prius omnium de tem-
pore habenda est difficultas, quod secessus ab aliis ore
poti habuimus anno Domini sexcentesimo octogesimo
texto: verum non ante praesentem annum habitum, ex
eisdem Synodi canonibus certo affirmare possimus,
nempe iam nuper & anacta quarta Indictione: id enim
ex testo ipsius canone liquido deo monstratur, dum in
eo bisponia d. Indictione, arque inter alia illa leguntur.
Orne simul decimus, & ipse dubius quidem maritionia in-
pliatur fore, & y. q. ut de decimis quinque praeceps mensi tam-
en praeferit quarta Indictione, anni a nunc sexcentesimo eti-
mum non non peccato scribunt, & non ab corde pectora vo-
luerunt depositione canonice subiacere, &c. Sicq; perspicue
apparet, non ante quintam Indictionem potuisse can-
nonum celebrari.

Hec autem cum ex ipsi canonibus habcantur, qui
Sexto Synodi nomine nunc capantur, & apud me va-
lent, quiam quae Thaasioi Conflantinopoli anno B. I.
scopo abque aliqua certa auctoritate non autem, cum Q.
littere pro cor. oblatione emulmod. canonum ista att: Quae
huc ignorantia, quae plerique laborant circa hos canones? si adhuc
est enim dubitare, num sint Sexte Synodi. Cognoscant igitur talis,
Sextam Synodum temporis Conflantini sive congrega-
tionis, nimurum contra eos, qui tantu modo ruanum alienum ex-
voluntur in Chorio collectam. Illi igitur hereticos anathema-
te verberant, Orthodoxorum fidem confirmantes, sub annis

Edd. 3.
c. 1.
h. 1. lib.
c. 4.

ATACHTIS
CONFLANT
LIOVYX
RANNVS
DAT. POE
NAZ.

DE TEMPO-
RE SECO-
NDI SYNODI
LEBRATE.

I. Apud Se-
condum
synod. dicitur
THARASII
INTER-
TIA EXCO-
RIS. A. G.
OVIETVR.